

[Augsburg], 13. Januar 1569

An Johannes Crato von Kraffttheim

UB Breslau, Ms. 9820 (Rehdigeriana 246), Nr. 336 (fol. 447r-v).

Clarissimo viro, ingenio, virtuto, doctrinaque nobili, D. Ioanni Cratoni à Craffttheim, Caesareae maiestatis archiatro, sacri palatij Comiti. Domino et amico suo colendo. Wien. S. 4 idus Ianuarij errores illi caelestes, quorum error multò certior est directo et expedito itinere meo, mirum quoddam concilium celebrasse videntur. Nam eodem penè non modò die, sed etiam hora accepi, et promulgasse P[ontificem] M[aximum] edictum de impune interficiendis proscriptis (in quo numero et ipse iam olim sum) et in extrema Saxonia, Wolfium Tigurum profugisse, rumorem esse, et T. E. comitem sacri palatij, suae fortunae aliquid in nos quoque deriuare velle. Qui postremus nuncius, vt optimus, ita mihi et meo et tuo nomine iucundissimus gratissimusque fuit. Reliquos duos sino praeterfluere. Nam neque pontificij me, Deo inuito, interficient, eoque volente libens moriar quocunque modo (Parum enim refert) et Conscia mens recti famae mendacia ridet. Ac sanè scrupulum aliquem mihi iniecit tua liberalitas. Vt enim indignitatem meam agnosco (Si quisquam enim est, qui se nihil scire existimet, et vnum id scire, quòd nihil sciat, is ego sum) ita huius vrbis discordias reputans, si qua fieret necessaria loci mutatio: (quam deprecor equidem, sed facile accidere posse prospicio) Doctoris nomen afflictas fortunas meas nonnihil subleuare posse crediderim. Itaque si ista dignitas, saluo pudore meo, in me conferri poterit, et sine magno sumptu meo (Nummis enim profectò non abundo, sed egeo potius) gratissimam scito fore τὴν μεγαλοπρέπειάν σου τῇ μικροπρεπείᾳ μου. Plura non scribo, ne E. T.^{ae} praescribere videar. Vtrum feceris, et rectè et amicè te fecisse iudicabo. Sed haec hactenus. De itinere meo Basiliensi καὶ εἰς θερμοπύλας, adhuc incertus sum: ac sanè vellem domi vacare Demostheni recognoscendo et declarando. ἀλλ᾽ ὡς δυνάμεθα. Oporinus sibi fortasse tempestinuē et commodè, mihi perinfeliciter est mortuus. Cuius successores et socij, absentiae meae cum illudere videantur: videndum an coràm plus sim habiturus autoritatis, magistratus ope implorata. Libellorum Ciceronianorum extremam pagellam quam accepi, mitto. Specimen Demosthenicum ἀμφισβητεῖται. Isocrates in arresto (vt vocant) aut iacet, aut iacere ab improbis typographis fingitur. De cuius patronis quid agam, cum is nondum sit assertus in libertatem, et adhuc à plagiarijs detineatur? Sed breui me harum rerum fore certiore confido, tuasque ad Zwingerum literas aut ipsum perlaturum, aut per alias missurum. Nos hic non minus frigemus quam vos isthic. Sed forum praeteriens, non sine molestia et reprehensione mei, video mulierculas male vestitas, ob exiguum et sordidum lucellum, totos dies desidere, et suauiter inter sese atque hilariter nugari. Adeò parum proficit philosophia, nisi et in animum, et in corpus etiam, sibi opportunum inciderit. Sed ita est: non potest homo sibi sumere quicquam, nisi sit ei datum de caelo. Itaque saepè et ipsum et Stoicos rideo, qui de ijs rebus vel contemnendis, vel aequo animo ferendis tam anxiè disputemus, quas non modò milites et rusticos, sed mendicos et aniculas vel natura vel consuetudo contemnere docuit, et constantissimè tolerare. Quò sapientius etiam E. T. facere existimo, aulicum splendorem cum adiunctis necessariò molestijs compensantem, quas ij capiunt omnium maximas et acerbissimas, qui sunt in summo rerum humanarum fastigio collocati: quique alios focos quam semetipsos beare possunt, nisi omnes eorum cogitationes ad praemium diuinum referantur. Vale. Id[ibus] Ianuarij 1569.

Hiero[nymus] Wolfius.